

Nr 345

Av herr **Rask**, angående bestridandet av kostnaderna för utbildning av partiellt arbetsföra m.fl.

Omskolningsverksamheten för arbetslösa har under senare år fått allt större betydelse. Såsom framhålles i årets statsverksproposition under femte huvudtitelns förslag till anslag till Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder är en fortsatt utbyggnad av verksamheten önskvärd. Genom en sådan utbyggnad ges den enskilde bättre möjligheter att hävda sig på arbetsmarknaden, och näringslivets behov av yrkesutbildad arbetskraft kan tillgodoses i ökad utsträckning.

För närvarande är kommunerna skyldiga att bidra till kostnaderna för utbildningsbidragen liksom till de från anslaget Bidrag till viss omskolningskurs m. m. bestridda kostnaderna för timpenningar. Såväl arbetsmarknadsstyrelsen som överstyrelsen för yrkesutbildning har föreslagit att ifrågavarande bidragsskyldighet skall upphävas. Departementschefen har tillmötesgått förslaget så till vida, att han har tillstyrkt en utvidgning av dispensgivningen.

Kommunernas skyldighet att bidra till kostnaderna för utbildningen kan vara ett hinder för strävandena att snabbt och effektivt vidtaga åtgärder för att åstadkomma en utjämning mellan efterfrågan och tillgång på arbetskraft mellan olika yrkeskategorier. Även om kommunerna är positivt inställda till åtgärden fördröjes nämligen ofta beslutet. Resultatet härav blir att den arbetslöse under tiden i många fall måste lita till ersättning från arbetslöshetskassan eller beredas sysselsättning vid beredskapsarbete. De kostnader staten härigenom får vidkännas kan bli lika stora och även större än kostnaderna för den så kallade kommunandelen. Härtill kommer att den administrativa handläggningen av ärendena ofrånkomligen blir relativt tidsödande och förhållandevis dyrbar.

För ett avskaffande av kommunandelen talar också att kommunerna i dessa fall belastas med kostnader, vilka ofta — särskilt beträffande landsbygdkommunerna — syftar till att åstadkomma en utflyttning från hemorten. Utan tvekan måste det betraktas som ett samhällsintresse över kommungränserna, att arbetskraften bereds möjlighet att anpassa sig till förändringarna på arbetsmarknaden.

Redan nu utnyttjas dispensrätten i ganska stor omfattning. Med en utökad dispensgivning kommer säkerligen en avsevärd del av utbildningsfallen att finansieras utan bidrag från kommunerna. Några regler för i

vilka fall dispens skall lämnas har inte angivits. Det kan befaras att det i första hand blir kommuner som vägrar lämna bidrag, vilka befrias därifrån. Ett dylikt system synes vara otillfredsställande. Då vidare kostnaderna för att befria kommunerna från bidragsskyldighet jämfört med en utvidgad dispensgivning torde bli relativt små bör kommunandelen helt avskaffas.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att kommunerna befrias från skyldigheten att bidra till kostnaderna för utbildningen av partiellt arbetsföra och andra arbetslösa.

Stockholm den 25 januari 1961

Karl Rask